

ASOCIACE
ORGANIZACÍ
V OBLASTI
VĚZEŇSTVÍ

TISKOVÁ ZPRÁVA

OD ROKU 2026 BUDOU CHYBĚT FINANČNÍ PROSTŘEDKY V SOCIÁLNÍCH A PODPŮRNÝCH SLUŽBÁCH

JAK SE TO PODEPÍŠE NA PODPOŘE OSOB PO PROPUŠTĚNÍ Z VÝKONU TRESTU? MŮŽEME OČEKÁVAT ESKALACI RECIDIVY?

Praha, 19. dubna 2024: Asociace organizací v oblasti vězeňství (AOOV) varuje před radikálním snížením evropských prostředků pro oblast sociálních a podpůrných služeb. Omezením těchto zdrojů dojde k významné redukci služeb a nebude dostatek kapacit pro lidi, kteří potřebují sociální pomoc. Počet potřebných přitom neustále přibývá v důsledku zhoršujícího socio-ekonomického vývoje, prohlubující se chudoby a nerovností mezi obyvateli České republiky. Asociace se proto připojila k apelu Iniciativy za rovnost, spravedlnost a lidská práva (IRSL) a dalších organizací na zajištění chybějících finančních prostředků ve výši 10 % alokace do ESF+.

Nyní nastává období, kdy v ESF+ významně chybí finanční prostředky již pro roky 2025 a 2026. Jako poskytovatelé služeb nejvíce pocítíme nedostatek peněz, pokud nedojde ke změně, v letech 2026 až 2028, kdy mnohé sociální služby nebude z čeho financovat. *“Prostředky z evropských programů využívá přibližně třetina našich členských organizací. Je to jeden z klíčových zdrojů pro financování služeb postpenitenciární péče. Pokud v nadcházejících letech nebudou v programech potřebné prostředky, tyto služby zaniknou,”* vysvětluje Jana Smiggels Kavková, předsedkyně AOOV.

Situace v oblasti vězeňství je katastrofická

Dle dat [Vězeňské služby](#) ČR se 7 z 10 propuštěných v průběhu života do vězení znovu vrací, je tak třeba se zaměřit na podporu jejich reintegrace do společnosti. V roce 2024 je index uvěznění v Česku [181](#), tedy 3. nejvyšší v EU, obsazenost věznic je aktuálně na 97 % jejich kapacity a denní náklady na odsouzené vycházejí na více než 35 milionů korun.

Podpůrné služby jsou vysoce efektivní

Lidé propuštění z výkonu trestu odnětí svobody čelí velké řadě problémů, které sami nejsou schopni zvládnout. Bez adekvátní podpory je riziko recidivy velmi vysoké. Studie Institutu pro kriminologii a soc. prevenci prokázala 10% míru recidivy u klientů po 2 letech od propuštění oproti 50% recidivě u běžné populace^[3].

Organizace v postpenitenciární péči poskytují komplexní služby: adiktologické služby, dluhové poradenství, podporu v bydlení, pracovní poradenství, terapeutické služby a další, které jsou nezbytné pro úspěšné začlenění zpět do společnosti. „Podpora lidí po výkonu trestu v získání práce, řešení dluhů, závislostí a dalších problémů zásadním způsobem přispívá k jejich úspěšnému návratu do společnosti a výrazně snižuje míru recidivy. Výpadek těchto služeb by měl velké dopady nejen na státní rozpočet, ale na celou společnost,“ přibližuje dopady na oblast vězeňství Jana Smiggels Kavková, předsedkyně AOOV.

Ročně je propuštěno kolem 10 000 osob, nevládní organizace pracují odhadem s více než 5 000 klienty/rok.

Investice do práce s lidmi se státu vyplatí

Zdeněk Kosmák, sociální pracovník z organizace Al Paso Vysočina (Terénní program pro osoby vracující se z výkonu trestu, osoby s trestní minulostí a blízké osoby v krizi) k tomu uvádí: *“Pokud se podaří uplatnit a začlenit alespoň pět osob, pak se stává naše služba finančně přínosná pro společnost.”* Například v roce 2023 spolupracovalo Al Paso se 127 klienty, z toho 53 bylo ve výkonu trestu a 74 na svobodě. Pouze 16 klientů z 53 ve VTOS přestalo komunikovat a pouze devět ze 74 na svobodě se vrátilo k trestné činnosti. Ostatní klienti se zařadili do společnosti.

Zdroj: [Al Paso Vysočina](#)

AOOV proto podporuje společnou iniciativu nevládních neziskových organizací, které apelují na potřebu najít v rámci státního rozpočtu alternativní finanční prostředky v odpovídající výši a dopisem oslovili premiéra, ministra MF, MPSV a MMR, aby tak zabránili negativním důsledkům případného výpadku financování. Reálně hrozí vážné výpadky v celém spektru sociálních služeb, od prevence až po péči a zdravotnictví, a to v situaci, kdy naopak v populaci roste jejich potřebnost.

Oblast postpenitenciárních služeb je podfinancována dlouhodobě

Neziskové organizace věnující se penitenciární a postpenitenciární péči hrají zásadní roli v prevenci recidivy. Jejich činnost je však dlouhodobě podfinancovaná. Příkladem je situace probačních programů, které jsou velmi efektivním nástrojem prevence recidivy. Mohou být uloženy jako forma trestu, v rámci podmíněného odsouzení, popř. podmíněného propuštění z výkonu trestu. Konstantně dochází ke snižování jejich financování (formou dotačních titulů státu). Neziskové organizace byly již tak nucené opakovaně snižovat kapacitu programů, některé byly dokonce zrušené. V důsledku je dnes dostupnost těchto programů velmi nízká.

Přitom praxe ukázala, že lidem, kteří programy prošli, významně pomohly s řešením jejich životních situací: (od vytváření pracovních návyků přes posilování finanční gramotnosti až po řešení otázek bydlení či závislosti); přispívají tedy k jejich nápravě, resp. resocializaci, lépe než (typicky) trest odnětí svobody. Probační programy přispívají ke snižování vězeňské populace, ke snižování míry recidivy a v neposlední řadě pak i k úsporám ve státním rozpočtu, neboť představují levnější alternativu k uvěznění.

DATA Z OBLASTI VĚZEŇSTVÍ

Náklady uvěznění a kriminality:

- **Vysoké náklady uvěznění:** přibližně 1 773 Kč/osoba/den, tj. celkově 12, 76 mld. Kč/rok
- **Společenské náklady kriminality:** 144 mld. Kč/rok (Jedná se o tzv. stínové ceny, které spočítal think-tank České priority, číslo za rok 2021)
- **Společenské náklady recidivy:** 67,6 mld. Kč/rok (Jedná se o tzv. stínové ceny, které spočítal think-tank České priority, číslo za rok 2021)

Společenské náklady jednoho recidivisty: 51,9 mil. Kč, jedná se o celoživotní náklady (jedná se o tzv. stínové ceny, které spočítal think-tank České priority) [\[1\]](#)

Shrnutí situace v oblasti vězeňství:

- **3. nejvyšší míra uvěznění v EU:** 181 vězněných osob na 100.000 obyvatel
- **Celoživotní recidiva: 66,10 %**, 7 z 10 lidí se do vězení v průběhu života vrátí
- **Vězeňská populace: 19.768**, (data únor 2024, Vězeňská služba ČR)

Rizikové faktory odsouzených

- 60 % žádné nebo nestabilní bydlení
- 90 % má dluhy
- 45 % zkušenost s dlouhodobou nezaměstnaností

- 60 % problémy se závislostmi^[2]

Celospolečenské přínosy postpenitenciárních a služeb a dalších podpůrných služeb

Studie Institutu pro kriminologii a soc. prevenci prokázala 10% míru recidivy u klientů po 2 letech od propuštění oproti 50% recidivě u běžné populace^[3].

Konzervativní odhad: recidiva u klientů, kteří dostávají služby je poloviční oproti průměrné míře recidivy.

---

^[1] Zdeněk Rosenberg, České priority: Stínové ceny pro společenské náklady kriminality, 2023

^[2] Údaje z analýzy SARPO 2018, <https://www.vscr.cz/media/organizacni-jednotky/generalni-reditelstvi/ostatni/sarpo/sarpo-charakteristiky-odsouzenych-v-ceskych-veznicich.pdf>

O AOOV

V českých věznicích si odpykává trest přes 19 000 lidí. Patříme k zemím s nejvyšším počtem v Evropské Unii. Index uvěznění se nedaří snižovat, i když kriminalita klesá. Více než 66 % propuštěných se do vězení vrací. Jednou z příčin je absence funkčního systému kontinuální práce s odsouzenými před výstupem z vězení a po propuštění. Právě tuto problematiku řeší Asociace organizací v oblasti vězeňství (AOOV), která sdružuje organizace, odborníky a propojuje různé aktéry v oblasti vězeňství a trestní justice. Cílem AOOV je společně prosazovat progresivní změny v oblasti integrace trestaných osob do společnosti a spoluvytvářet systém, který zohledňuje zájmy a potřeby trestaných osob, obětí i celé společnosti. Bližší informace o AOOV jsou uveřejněny na stránkách www.aooov.cz.

Pro více informací prosím kontaktujte: Barbora Kiliesová, kiliesova@aooov.cz, 605 25 85 95